

Eich cyf/Your ref P-05-1047
Ein cyf/Our ref DET/02930/20

Janet Finch-Saunders AS
Aelod o'r Senedd
Cadeirydd – Y Pwyllgor Deisebau
Ty Hywel
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1NA

20 Hydref 2020

Annwyl Janet,

Diolch am eich gohebiaeth at Weinidog yr Economi, Trafnidiaeth a Gogledd Cymru ar ran y Pwyllgor Deisebiadau. Rwy'n gweld eich bod wedi amgáu Deiseb gan Adam Smith ynghylch y cyrffw ar werthu alcohol ar safleoedd trwyddedig yng Nghymru. Rwy'n ateb gan gy mod yn arwain ar faterion lletygarwch.

Cafodd y mesurau lletygarwch – gan gynnwys y cyrffw alcohol o 10pm a chau safleoedd trwyddedig am 10.20pm – eu datblygu yn unol â chyngor iechyd cyhoeddus ac wedi ymgynghori â'r diwydiant lletygarwch (gan gynnwys y British Beer & Pub Association). Mae'r mesurau'n seiliedig ar y mesurau cadw pellter cymdeithasol y dylem eu cymryd, sydd yno i leihau y cysylltiad cymdeithasol rhwng pobl er mwyn lleihau trosglwyddiad y coronafeirws.

Mae y Gell Cyngor Technegol yn cydlynnu cyngor gwyddonol a thechnegol i gefnogi y rhai hynny sy'n gwneud penderfyniadau yn ystod argyfyngau megis y pandemig Coronafeirws presennol ac i sicrhau bod Llywodraeth Cymru a lechyd Cyhoeddus Cymru yn cael gwybod ar fyrder am yr wybodaeth wyddonol a thechnegol ddiweddaraf sy'n gysylltiedig â'r coronafeirws, sy'n cael eu cyhoeddi yma bob wythnos:

<https://llyw.cymru/y-gell-cyngor-technegol-crynodeb-or-cyngor-16-hydref-2020>

Rydym yn cydnabod ymdrechion mwyafriaf y busnesau lletygarwch ledled Cymru i gynnal amgylcheddau diogel ar gyfer eu cwsmeriaid, fodd bynnag mae tystiolaeth y Gell Cyngor Technegol yn cefnogi'r farn bod yfed alcohol yn parhau i fod yn elfen o risg mawr gyda lledaeniad clefydau heintus. Mae effaith yfed alcohol – yn enwedig yfed gormod o alcohol –

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Ken.Skates@llyw.cymru
Correspondence.Ken.Skates@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

yn golygu bod pobl yn cymeryd mwy o risgiau. Gall hefyd ei wneud yn anoddach i bobl gofio ble y maent wedi bod a gyda phwy y maent wedi bod mewn cysylltiad agos â hwy os yw timau olrhain cyswllt yn eu holi pe byddai rhywun yn profi'n bositif. Caiff hyn ei gefnogi gan bryderon gan awdurdodau lleol a'r heddlu wrth iddynt weld bod pellter cymdeithasol gan grwpiau o bobl yn diflannu wedi cyfnodau estynedig o yfed alcohol ac o fewn grwpiau o bobl yn ymweld â sawl lleoliad. Mae'r gwaharddiad 10pm ar werthu alcohol wedi ei gyflwyno i leihau'r risgiau hyn.

Pan nad yw pobl yn cadw pellter cymdeithasol mae'r risg o gael eich heintio â COVID-10 yn codi. Nid yw hyn o angenrheidrwydd o ganlyniad i fusnesau lletygarwch yn peidio â gosod mesurau addas, ond mae'n fwy cysylltiedig ag ymddygiad pobl a'r rhyngweithio o fewn y lleoliadau hyn. Er nad oes modd diffinio un lleoliad arbennig, mae angen cymryd mesurau mewn lleoliadau ble y mae rhyngweithio cymdeithasol yn parhau am 15 munud neu fwy. Ers cyfyngu ar oriau agor, mae tystiolaeth o leihad yn nifer y cysylltiadau sydd gan unigolion sydd wedi profi yn bositif. Byddwn yn parhau i gasglu tystiolaeth ar gyfraniad posibl lleoliadau lletygarwch o ran lledaeniad Covid-19.

Rwy'n ymwybodol iawn o'r heriau enfawr y mae'r sector lletygarwch yn eu hwynebu o ganlyniad i'r mesurau sy'n cael eu cymryd i warchod iechyd y cyhoedd ac achub bywydau. Er ein bod yn gwybod bod mwyafrif y busnesau yn gweithio'n galed i gydymffurfio, mae achosion a chlystyrau wedi eu cysylltu â lleoliadau lletygarwch, ac mae awdurdodau lleol wedi cymryd camau gorfodi yn erbyn tafarndai a bwytaï ble y maent wedi nodi achosion o dorri'r rheoliadau – ac mae hyn yn cynnwys, mewn rhai achosion, hysbysiadau cau. Rydym wedi ymrwymo i wneud popeth y gallwn i gefnogi'r sector yn ystod y cyfnod hynod anodd hwn ac yn diolch iddynt am y ffordd y maent wedi ymateb hyd yma. O'n rhan ni, rydym yn gweithio gyda rhanddeiliaid i edrych ar atebion newydd ac arloesol o ran cyllid fydd yn helpu'r sector Twristiaeth a Lletygarwch i symud ymlaen. Er bod y cynlluniau cenedlaethol digynsail a ddarparwyd drwy Lywodraeth y DU wedi bod yn gymorth hanfodol yn ystod y cyfnod hwn, mae gallu Llywodraeth Cymru i gynnig cymorth ariannol ychwanegol wedi caniatáu i fusnesau o Gymru elwa ar lefel llawer uwch o gymharu â rhanbarthau eraill y DU.

Nifer y busnesau sy'n elwa o gymorth gan y Llywodraeth, sy'n cynnwys cynlluniau y DU a Llywodraeth Cymru, oedd 14% yn Lloegr a 34% yng Nghymru.

Yn y cyfamser, bydd £60 miliwn ychwanegol yn cael ei neilltuo i gefnogi busnesau y mae'r cyfyngiadau cloi lleol wedi cael effaith ar eu busnes. Mae'r [Gwiriwr Cymhwysedd](#), er mwyn i gwmnïau wybod a oes modd iddynt dderbyn cyllid o drydydd cam y Gronfa Cadernid Economaidd bellach ar agor, a bydd y Cyllid ar gael ar 26 Hydref.

Ar gyfer busnesau y mae'r cyfnod atal yn effeithio arnynt, bydd cronfa £300 miliwn newydd yn agor yr wythnos nesaf (yr wythnos sy'n dechrau 26 Hydref) i'w cefnogi. Bydd pob busnes o fewn y cynllun rhyddhad ardrethi busnesau bach yn derbyn taliad o £1,000. Bydd lleoliadau manwerthu bach a chanolig a busnesau hamdden a lletygarwch sy'n gorfod cau, yn derbyn un taliad o hyd at £5,000. Bydd grantiau ychwanegol dewisol hefyd a chymorth i fusnesau llai sy'n ei chael yn anodd ymdopi.

Bydd y gronfa £80 miliwn a gyhoeddwyd yr wythnos ddiwethaf i helpu busnesau i ddatblygu yn yr hirdymor, yn cael ei gynyddu o £100 miliwn, sy'n cynnwys £20 miliwn wedi ei glustnodi ar gyfer twristiaeth a lletygarwch.

Bydd busnesau hefyd yn gallu defnyddio y cymorth sydd ar gael drwy'r Cynllun Cadw Swyddi presennol neu'r Cynllun Cymorth Swyddi newydd estynedig.

Fel y gwyddoch, cafodd **cyfnod atal** byr, cyflym, ei gyflwyno ledled Cymru o **6pm, ddydd Gwener 23 Hydref**, tan ddechrau **dydd Llun 9 Tachwedd 2020**, i helpu i ad-ennill rheolaeth o'r coronafeirws. Yn ystod y cyfnod hwn, bydd yn rhaid i rai busnesau a lleoliadau, gan gynnwys bariau, bwytai a rhan fwyaf y siopau gau. Gweler y canllawiau Cwestiynau Cyffredin ar: <https://llyw.cymru/cyfnod-atal-y-coronafeirws-cwestiynau-cyffredin>

Wedi diwedd y cyfnod atal, bydd cyfres newydd o reolau cenedlaethol yn cael eu cyflwyno, fydd yn cynnwys sut y gall bobl gyfarfod a sut y bydd y sector cyhoeddus a busnesau yn gweithredu, gan gynnwys y sector lletygarwch a lleoliadau.

Bydd fy swyddogion yn parhau i gysylltu â'r sector drwy'r grŵp rhanddeiliaid lletygarwch, ac rydym yn ceisio gwneud popeth y gallwn i gefnogi'r sector a chadw pawb yn ddiogel.

Yn gywir,

Yr Arglwydd Elis-Thomas AS/MS

Y Dirprwy Weinidog Diwylliant, Chwaraeon a Thwristiaeth
Deputy Minister for Culture, Sport and Tourism